

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези X Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(18-19 жовтня 2024 р.)**

1 том

ОДЕСА 2024

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези X Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 18-19 жовтня 2024 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2024. — 341 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 4 від 31.10. 2024 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Білова Наталія Костянтинівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри музично-інструментальної підготовки Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського».

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції.

Технічний редактор Ганна РЕБРОВА

©Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського, 2024

7. Хавіна, І. (2016). Компетентнісний підхід, як педагогічна категорія у професійній підготовці бакалаврів з психології. *Педагогіка. формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*: зб. наук. пр. Запоріжжя: КПУ. Вип. № 46 (99)., сс. 362-371. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/d47d01fc-226b-4f70-8f3f-702cd890c8ef/content>

8. Шевчук, А. (2020). Особистісно-орієнтоване навчання – один із важелів у формуванні сучасної особистості. URL: <https://naurok.com.ua/osobistisno-orientovane-navchannya---odin-iz-vazheliv-u-formuvanni-suchasno-osobistosti-210895.html>

Микола ФЕДОРЕЦЬ,

кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри музичного мистецтва і хореографії

ЧЕНЬ ХАНЛЕЙ,

здобувач другого рівня вищої освіти

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»

ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ УЧНІВ МИСТЕЦЬКИХ ШКІЛ ДО МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В НОВИХ СОЦІАЛЬНО- КУЛЬТУРНИХ УМОВАХ

Сучасний аналіз міжнародного наукового дискурсу стосовно проблеми залучення учнів мистецьких шкіл (музичних шкіл, шкіл мистецтв тощо) до музично-естетичної культури демонструє сталу тенденцію глобального розвитку мистецької освіти, що «спрямована, з одного боку, на підтримку національних традицій, а з іншого, – на інтеграцію у європейський та світовий освітній простір» (Ляо Бінь, 2021, с. 8). Означена тенденція, обумовлено необхідністю розв'язання питання музично-естетичного виховання нових покоління, що є важливим шляхом залучення до музично-естетичної культури молоді, у тому числі дітей та підлітків, що навчаються в мистецьких школах в умовах подальшого становлення постінформаційного суспільства та поглиблення глобалізаційних процесів.

Роботи учених доводять, що останніми десятиліттями на глобальному рівні посилюється «вплив засобів масової інформації на людину» (Го Цзюнь, 2022, сс. 86-89). Повсюдне поширення інтернет-мережи забезпечило необмежений та неконтрольований доступ дітей та підлітків «до музичного матеріалу різної якості, ... що надає великий, але не завжди позитивний вплив на розвиток музично-естетичних почуттів особистості» (Там само). Така ситуація вимагає своєчасного та більш інтенсивного здійснення музично-естетичної виховання молоді шкільного віку, зокрема учнів мистецьких шкіл, основною базою якого є найкращі твори національного та світового музичного мистецтва, що представляють класичну, народну та естрадну музику.

Проблеми, пов'язані з музично-естетичним вихованням та залученням молоді до музично-естетичної культури упродовж століть було предметом професійного інтересу видатних митців, учених та педагогів, серед яких варто назвати А. Вахнянина, В. Верховинця, З. Кодая, М. Леонтовича, Мю Пейянь, К. Орфа, П. Сокальського, Сун Джуан, Хень Пейчунь та багато інших. Даної проблемі присвятили свою увагу відомі письменники, діячі культури та освіти різних країн. Йдеться про В. Антоновича, М. Драгоманова, П. Житецького, Конфуція, С. Миропольського, С. Русову, Л. Українку, К. Ушинського, І. Франка, Т. Шевченка та ін.). Сучасні учені А. Зимина, А. Козир, О. Комаровська, Ляо Бінь, Н. Миропольська, С. Ничкало, Г. Падалка, Л. Паньків, О. Ростовський, О. Рудницька, Л. Хлебнікова, Г. Шевченко, О. Щолокова та інші розробляли теоретичні та методологічні основи цього напрямку вихованої роботи з дітьми та підлітками.

На думку Го Цзюнь, Ден Кен, Ден Цзябінь, В. Мішеченко, Ляо Бінь, О. Ребрової, О. Сбітневої, Сюй Сінчжоу, М. Федорця, Хань Хуйюнь та інших науковців, сучасні учні знаходяться під впливом складного «випробування засобами масової інформації, які культивують естрадно-розважальну музику не завжди високої якості. Це спричиняє низький рівень музично-естетичної компетентності учнів підліткового віку» (Ляо Бінь, 2021, сс. 10-11). Означена ситуація формує в учнів «поверхове ставлення до творів класичного та народного мистецтва, неспроможність визначати цінність творів музичного мистецтва і, нарешті, унеможливорює здатність молодій людини» отримати відповідні риси цілісної, культурно-розвиненої особистості (Там само). Це підвищує «актуальність окреслення теоретико-методологічних засад музично-естетичного розвитку молоді, виявлення тенденцій формування музично-естетичної культури підлітків як найбільш чутливої до культурних процесів частини молоді» (Ляо Бінь, 2021, сс. 11-12).

Учені та педагоги з давніх часів пов'язували музично-естетичне виховання молоді з одним «з універсальних напрямів формування особистості, що сприяє її успішної соціалізації та духовному зростанню відповідно до сучасних узвичаєних норм та традицій» (Кебуладзе, 2023, с. 3). Сьогодні значно підвищилася актуальність залучення дітей та підлітків до музично-естетичної культури, що є складовою їх духовної культури, як в закладах загальної середньої освіти, так і у системі мистецьких шкіл різних країн. Учені пов'язують успішне залучення до музично-естетичної культури з результатами продуктивного навчання, виховання та всебічного розвитку дитини, що відбувається «в ... шкільному віці, набуваючи повноцінності у перебігу подальшої освіти, самоосвіти та саморозвитку особистості» (Там само). Тому, належна організація музично-естетичного виховання з метою залучення учнів до високої музично-естетичної культури «дає можливість людині усвідомити себе учасником та суб'єктом естетичної діяльності й частиною художньої картини світу» (Там само).

Важливо підкреслити, що в нових соціально-культурних умовах, які склалися в результаті подальшого розвитку інформаційного суспільства та

поглиблення глобалізаційних процесів, ключовим напрямком щодо ефективного формування музично-естетичної культури сучасних дітей та підлітків, зокрема й тих, що навчаються в дитячих музичних школах та школах мистецтв, учені називають оволодіння мистецтвом співу. В Україні, однієї з самих «співучих» країн світу, вокально-хорова підготовка завжди вважалася самим демократичним та найбільш поширеним та продуктивним засобом музикування, розвитку музичних здібностей, а також формування музично-естетичної культури. Видатний український учений та педагог К. Д. Ушинський писав: «Спів це могутній педагогічний засіб, який організує, об'єднує школярів, виховує їхні почуття. Він оживляє дітей, вносить бадьорість, яскравість у шкільне життя» (Реалізація, 2015). Сучасні науковці вважають, що саме «завдяки співу, який не передбачає великих матеріальних витрат та є цілком доступним майже для будь-якої людини, величезна маса людства залучається до музичного мистецтва» (Ден Кен, 2024).

Отже, питання ефективного залучення до музично-естетичної культури дітей та підлітків, що навчаються в мистецьких шкіл, науковці враховують провідним завданням реформування системи мистецької освіти. Означене питання є значно ширшим, ніж просте засвоєння музичних знань та умінь. Розв'язання цього питання учені пов'язують «з прагненням дітей та підлітків до ознайомлення з художньою картиною світу, з прийняттям цінностей художньо-світоглядного різноманіття, що закарбовані в музичних творах» (Хень Ханлей, 2024, сс. 5-6). Вирішення такого складного завдання тісно пов'язано з мотивацією дитини, впевненості «в необхідності оволодіння музично-естетичної культурою для подальшої життєдіяльності» (Там само).

На завершенні, варто зазначити, що розгляд проблеми залучення дітей і підлітків, зокрема учнів мистецьких шкіл, до музично-естетичної культури в умовах розвитку інформаційного суспільства та поглиблення глобалізаційних процесів, дозволяє зробити висновок стосовно зростаючої актуальності та необхідності більш широкого вивчення даної проблеми новим поколінням дослідників різних країн.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ван, Тяньці. (2017). Методика підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи : *автореферат дис. ... канд. пед. наук* : 13.00.02. Київ. 24 с.

2. Гончаренко, С. У. (1997). Український педагогічний словник. Київ : Либідь. 376 с.

3. Го, Цзюнь. (2023) Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій. *Дисерт. на здоб. наук. ступ. докт. філософії*. Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського. 234 с.

URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/17891/3/Go.pdf>

4. Ден, Кен. (2024). Навчання співу молодших школярів в умовах культурних інновацій (тези). Матеріали XI Міжнародної науково-практичної

конференції «*Регіональні культурні, мистецькі та освітні практики*», 24.04. 2024. Переяслав., сс. 42-45.

5. Кебуладзе, Н. (2023). Формування музично-естетичної культури школярів в умовах нового соціокультурного середовища. *Кваліф. роб. магістра*. Університет Ушинського. 70 с.

6. Ляо, Бінь. (2021). Формування музично-естетичної компетентності підлітків у закладах позашкільної мистецької освіти. *Дис. на здоб. наук. ступ. канд. пед. наук*. Націон. пед. університет імені М. П. Драгоманова. 251 с. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/39537>

7. Реалізація педагогічних ідей К. Д. Ушинського в освіті сьогодення. (2015) Збірник наукових праць молодих дослідників. Вип. 3. Житомир., сс. 116-120.

8. Федорець, М. (2022). Загальна музична освіта України: розвиток в умовах інтеграції до європейського культурного простору. *Південноукраїнські мистецькі студії*. Науковий журнал. В. 1. Видавничий дім «Гельветика», сс. 21-26. URL: <https://journals.pdpu.od.ua/index.php/artstudies/issue/view/3>

ФАНЬ СІНЬЮЙ,

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти;
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»;
кандидат педагогічних наук **Микола ФЕДОРЕЦЬ.**

ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОГО СМАКУ ЯК КОМПОНЕНТА МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ МИСТЕЦЬКИХ ШКІЛ

Як відомо, становлення нового соціокультурного середовища, обумовлене бурхливим розвитком технологій, повсюдним поширенням інтернету та різноманітних соціальних мереж, сприяли фундаментальним змінам світового музично-естетичного ландшафту. У результаті цих змін у людей, зокрема, у молоді, «з'явилися легкі, швидкі та необмежені можливості цілодобово отримувати музичний контент будь-яких жанрів, стилів та, звичайно, будь-якої якості» (Го Цзюнь, 2023, с. 25). У даному зв'язку, на думку науковців (Н. Батюк, Го Цзюнь, М. Корнілова, Лі Жуйцін, Н. Мамчур, О. Маленицька, Пань Сіньюй, Сян Хаоран, М. Федорець, Хань Хуйюнь та ін.), в сучасній музичній освіті різних країн, зокрема, в Україні та Китаї, набуває особливої актуальності проблема формування достатнього художнього смаку, якій в умовах означеного соціокультурного середовища стає важливим компонентом музично-естетичної культури та «своєрідним культурним «іммунітетом» зростаючої особистості» (Го Цзюнь, 2023, с. 25). Розв'язання проблеми формування гарного художнього смаку є сучасним завданням педагогів усіх навчальних закладів, тому, що стосується всіх учнів

Підготовка естрадних співаків до концертної діяльності.....	80
Рябокін А.	
The scope of the lyrical soprano in Western-European operas of the nineteenth century.....	82
Чжан Юеян, Вороновська О.	
Твори сучасних китайських композиторів для двох фортепіано як самобутній напрямок у розвитку китайського фортепіанного ансамблю.....	85
Чжоу Лісі, Вороновська О.	
Особливості виконавської вокальної культури епохи бароко.....	88
Xie Zhouxiang	
Improving the performance skills of future bachelors in the process of learning to play the flute.....	91
Osadcha T., Wu Mengzi	
Methods of developing creative abilities of future music teachers in the process of conducting and choral training.....	94
Sun Yulai	
Formation of vocal competence of future bachelors using multimedia technologies.....	97
Ni Yuanxi	
Formation of vocal speech culture of future art school teachers.....	101
Liang Weihong	
Formation of stage and picture culture of future bachelors in the process of vocal training.....	104
Liu Zihan	
Artistic and creative potential of future bachelors in the process of vocal training: the essence of the concept.....	108
Levytska I., Li Dongjie	
Features of executive training of higher education acquires in the process of learning to play the saxophone.....	112
Іригіна С., Вишня О.	
Диригентсько-хорова підготовка майбутніх бакалаврів у закладах вищої освіти України та Китаю.....	116
Лі Цзяньцзюнь	
Актуальні аспекти підготовки майбутніх учителів музики до впровадження компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходу.....	119
Федорець М., Чень Ханлей,	
Особливості залучення учнів мистецьких шкіл до музично-естетичної культури в нових соціально-культурних умовах.....	123
Фань Сіньюй, Федорець М.	
Формування художнього смаку як компонента музично-естетичної культури учнів мистецьких шкіл.....	126
Корнієнко М.	